

**Werkweek
van maar
veertig uur
is er niet bij**

voor secretaresse van de Nederlandse Organisatie Van Amateurfilmers

Toen ik de eerste wankel schreden op het doornige pad der smalfilmerij had gezet, mij aangesloten had bij een filmclub en zo links en rechts wat mensen leerde kennen, verbaasde mij de vanzelfsprekendheid, waarmee door iedereen over Mary werd gesproken.

'Dat vraag je toch even aan Mary', zei de één. 'O, dat weet Mary wel, ik zal haar straks bellen', zei de ander. En ik had geen flauw idee, wie Mary was. Ik heb zelfs een ogenblik in de veronderstelling geleefd, dat het de vrouw van de voorzitter van de filmclub was. Maar ik werd snel uit de droom geholpen. Mary, dat was de NOVA en wie dat niet wist, die was een vreemde deling in het land der filmamateurs.

Nieuwsgierig

Ik werd nieuwsgierig naar Mary. Niet naar mevrouw De Klerk, maar naar Mary, want ik heb haar nog nooit door iemand anders horen noemen. Toen ik haar voor het eerst belde en omstandig uit wilde leggen wie ik was, hoefde dat al niet meer. Want ze bleek mijn naam al te kennen en wist ook wat ik haar ging vragen. Dan zit je er wel midden in, hoor.

We zijn in de afgelopen jaren goeie filmvrienden geworden. Ze moet wel tientallen van die vrienden hebben, want ik ben nog nooit iemand tegengekomen, die een kwaad woord van haar zei. En dat is op zichzelf een opmerkelijk feit.

**Reportage van
Ton Suurhoff en
Jan Volland**

Mevrouw De Klerk: na wat overreding wel tot praten bereid.

Dienstbaarheid

Misschien komt het wel omdat ze het begrip dienstbaarheid zo hoog in haar vaandel voert. Een beetje ouderwets woord misschien, maar het zegt wel precies wat ik bedoel. Ze wil graag iemand helpen en dat doet ze dan, tien, twintig keer per dag, 's avonds, op zaterdagen, 16 jaar lang. Gewoon, omdat ze het leuk vindt om te doen.

Omdat wij meenden, dat we in dit jubileumjaar van de NOVA ook best eens

wat aandacht aan haar mochten besteden, zijn we een avondje gaan praten. Het heeft enige moeite gekost om de afspraak te maken, want ze wou niet. Maar met enige overreding is het toch gelukt. En wie dit verhaal van Mary gaat vertellen, die vertelt het verhaal van de NOVA.

Prille begin

Het was in de dagen, dat de NOVA nog maar zo'n 5 tot 600 leden telde en Jan Dekker het secretariaat van Joop Pieëte overnam. In zijn huis in De Bilt richtte hij zijn studeerkamer in tot kantoor en ging op zoek naar een part-time juffrouw, die hem zou kunnen helpen. Dat werd Nitje van de Berg en zij heeft het met plezier een paar jaar gedaan, tot zij verhuisde naar Mallorca. De volgende juffrouw was niet zo'n succes, maar de NOVA bleef groeien en Jan's huis werd steeds voller. De kasten met de naamplaatjes van het adressenbestand stonden op de gang, de stencilmachine en het archief verhuisden naar zolder en de steeds groter wordende vrachten papier maakten, dat het huis in zijn voegen kraakte. Het was duidelijk, dat er naar een oplossing gezocht moest worden. Die kwam toen Jan beslag kon leggen op een gedeelte van de derde verdieping van het nieuwe kantoorgebouw van de Koninklijke Maatschappij Wegenbouw aan de Eisenhowerlaan in Utrecht. En daar hoorde een full-time secretaresse bij.

Op zondag. . .

Mary, in Amsterdam opgegroeid, vond na haar Montessori-opleiding een baan op het kantoor van een papiergroothandel en daar denkt ze nog met plezier aan terug, want daar leerde ze zelfstandig te werken. Na nog een paar jaar bij een

ander bedrijf gewerkt te hebben, hoorde ze van gemeenschappelijke kennissen dat Jan voor de NOVA een secretaresse zocht. Ze solliciteerde op een zondag en Mary en Jan kunnen daar nog om grinniken, want Jan vroeg 'kunt u typen', want niet zo'n geslaagde vraag is aan een secretaresse. Maar toen Jan de proef op de som wilde nemen en haar achter een elektrische typemachine zette, bleek Mary nog geen ervaring met elektrische machines te hebben. Ze werden het echter eens en Mary ging het NOVA-secretariaat bij Wegenbouw bemannen.

Meegroeien

Na 5 jaar had men de ruimte zelf nodig en omdat Mary toch al een tijdje aan een eigen flat dacht, werd besloten de zaken te combineren en kocht Mary in Nieuwegein in de Bakkerlaan een flat met voldoende ruimte om daar ook een kantoor te kunnen vestigen en verhuisde de NOVA naar Nieuwegein. Opnieuw bleek na 5 jaar, met een snel groeiende NOVA, het secretariaat uit zijn jas te barsten. Omdat Mary ook wel eens wat meer comfort wilde, verhuisden beiden naar de Ansinghlaan, waar voldoende ruimte was om verder te groeien. Gelukkig konden het telefoon en postbusnummer gelijk blijven, want Mary verwondert zich er nog steeds over hoeveel post na al die jaren nog naar De Bilt, Utrecht en de Bakkerlaan wordt gezonden. Uit De Bilt en Utrecht komt het nog door, maar de nieuwe bewoners van de Bakkerlaan hebben het na twee jaar boos opgegeven. En daar is wel enig begrip voor.

Werk zat

Wie zich erin gaat verdiepen wat Mary,

Het begrip dienstbaarheid wordt op het NOVA-kantoor op ouderwetse manier gehanteerd.

**Elke dag gaat
zo'n 10 kilo post
de deur uit**

met in de laatste paar jaar 's ochtends hulp van Erika, allemaal afhandelt, valt van de ene verbazing in de andere. Daar zijn de dagelijkse werkzaamheden als de

ledenadministratie met gemiddeld 10% mutaties per maand, de correspondentie met 15-20 brieven per dag, de NOVA-winkel, de financiële administratie, de telefoontjes en de Unica-zaken, die er allemaal toe leiden dat er aan het eind van elke werkdag zo'n 6 tot 10 kilogram post naar het postkantoor gebracht wordt. Maar dan zijn er ook nog de drie bottlenecks per jaar, waarin het werk zich ophoopt: de algemene ledenvergadering, het starten van de cursussen in september/oktober en de organisatie van de nationale wedstrijd.

Ook onbegrip

Iedereen, die wel eens bij dit laatste evenement betrokken is geweest, moet zich kunnen voorstellen hoeveel werk dit vraagt. Maar de ervaring heeft geleerd dat daar veel onbegrip over heerst en dat het als de gewoonste zaak van de wereld wordt beschouwd dat alle individuele wensen prompt worden gehonoreerd. Een stroom van aanmeldingen moet binnen enkele weken gecontroleerd worden met de binnengekomen giro- en bankoverschrijvingen. De kaarten moeten op tijd worden toegezonden aan de deelnemers, waarbij het om meer dan 1000 verschillende handelingen gaat. Bij lunch en diner dient rekening gehouden te worden met speciale wensen. De juryleden moeten worden uitgenodigd, begeleid en in hotels ondergebracht worden. De films komen binnen, er moet geloot worden over de volgorde en het programma moet opgesteld en gedrukt worden. Er is overleg met de Reehorst, met de artisten en de sponsors en dat vraagt allemaal extra tijd.

Als de heren aan de bestuurstafel confereren, valt er genoeg te notuleren.

Lange werkweek

Natuurlijk wordt er fantastische hulp geboden, bijvoorbeeld door Ger Mienstra en de Wageningse filmclub, maar het meeste komt toch op Mary en Jan neer. In die tijd zitten ze vaak tot diep in de nacht aan de organisatie te werken. Wie gelooft, dat Mary een 40 urige werkweek heeft, kan dat nu dan wel vergeten. Want we hebben het nog niet gehad over de bestuursvergaderingen op zaterdag, de maandelijkse redactievergaderingen op maandagavond en de bezoeken aan voorselecties, districtswedstrijden, jubilerende filmclubs en verdere representatieve verplichtingen. Mary's leven wordt beheerst door de NOVA, maar ze lijdt daar niet bepaald onder. Ze doet het nu eenmaal graag.

Contacten

Haar bereidheid om iets voor iemand te doen, heeft haar waardevolle menselijke contacten opgeleverd. Ze is wat terughoudend om daarover te vertellen, omdat het soms begint met een simpele vraag over een camera, maar vaak uitmond in een stuk eenzaamheid, frustratie of menselijk leed aan de andere kant van de lijn. En dat vraagt wat tact, wat begrip en voorzichtigheid. Zo is daar het verhaal van die stucadoor, die werkloos geworden was en gehoord had, dat je met het maken van reclame-spotjes zoveel geld kon verdienen. Zonder ooit één film vershoten te hebben kocht hij van zijn spaarcenten een goede camera met alles wat er bij hoort en besluit om een professionele filmer te worden. Hij schrijft dan een moeilijk leesbare brief van drie kantjes aan de NOVA met het verzoek hem te vertellen, hoe hij dat moet aanpakken. Zo'n man moet je dan heel voorzichtig gaan vertellen dat mensen, die daar 4 jaar voor gestudeerd hebben, nauwelijks aan bod komen en dat hij geen schijn van kans heeft om te slagen.

Voor de bakker. . .

Maar er staan ook leuke dingen tegenover. Hier is dan het verhaal van de warme bakker in een dorp, die ook aan het filmen slaat, individueel lid van de NOVA wordt en na een tijdje heel leuke resultaten bereikt. 'Ha', denkt de bakker, 'televisie, ster-spotjes, moderne manier van reclamemaken, dat kan ik ook.' Hij maakt dus een filmpje van zijn bakkerij, de oven en de broodjes, zijn vriendelijke vrouw achter de toonbank met de tevreden klanten en dat wordt nog een aardige film ook. Het zet zijn projector in de etalage, met een schermje en begint te vertonen. Maar dat wordt een sof, want de zon schijnt in de etalage en het beeld is zo klein en er kijkt geen hond. Dus schrijft hij een brief naar de NOVA met een platte-

Zestien jaar lang in functie. En niet zelden wordt de hoorn in de avonduren van de haak genomen.

grond van zijn winkel en etalage en vraagt of de heren hem maar even helpen kunnen. Daar zijn Jan en Mary een avond mee bezig geweest en toen hadden ze het voor elkaar. Brief naar bakker met aanwijzingen voor het maken van een paar eenvoudige hulpmiddelen en tekening voor inrichting van de etalage. En dan is de voldoening groot als er na een week of wat een enthousiaste brief terugkomt: 'het werkt uitstekend, de heren worden bedankt en ze moeten beslist eens langskomen als ze toch in de buurt zijn.'

**'En die meid
filmt zelf
ook nog'**

Vraagbaak

Bijna elke dag bellen er ook wel een paar niet-NOVA-leden, die het telefoonnummer van wie dan ook hebben gekregen. Want we hebben geen idee met elkaar hoeveel instanties, handelaren en omroepverenigingen naar de NOVA verwijzen als er vragen over filmen bij hun binnenkomen. Mary vindt het dankbaar werk, meestal kan ze helpen en de vragers tonen daar waardering voor. Het blijkt talloze malen, dat je helemaal bij het begin moet beginnen. De mensen hebben een camera gekocht, maar de handelaar heeft ze nauwelijks geïnstru-

eerd. De handleiding zegt: zet de camera in tele-stand, maar ze weten niet wat dat is en ze durven daar niet rond voor uit te komen, dus de films blijven onscherp.

Merk wel goed?

Als ze dan hun drempelvrees hebben overwonnen en ze bellen de NOVA met de vraag of dat merk camera eigenlijk wel goed is, want de films zijn zo onscherp, dan krijgt Mary al gauw de gelegenheid om te vragen: 'weet u eigenlijk wel wat tele is!' Als dan aarzeland de ontkenning komt zegt ze: 'Schrijf het op. Dat is alles zo dicht mogelijk naar je toehalen.' Als ze dan ook nog het oculair in haar verhaaltje betreft met een advertentiepagina van een krant aan de muur, dan heeft ze op een begrijpelijke manier iemand verder geholpen. Het geeft haar opnieuw voldoening als er een paar weken later een telefoontje komt met een enthousiast: 'Hij was scherp, jöh!'

Echt niet duur

Vaak komt aan het eind van zo'n gesprek de vraag: wat is de NOVA nou eigenlijk. Als Mary dat verteld heeft en het lidmaatschap ter sprake komt, blijkt dat men over het algemeen f 45 per jaar een verrassend laag bedrag vindt met de maandelijkse toezending van Filmbeeld inclusief. Meestal eindigt het gesprek met 'Stuurt u eens wat documentatie' of 'Schrijf me maar in'. In dat geval zal Mary altijd naar de dichtbijzijnde filmclub verwijzen en zo mogelijk een contact leggen. Maar vaak is de reactie: Nou, nee, een filmclub, dat is niets voor mij. Als ze dan vraagt: 'Waarom niet, het zijn allemaal gewone mensen, net als

ik. Ik ben ook lid van een filmclub' dan is het antwoord: 'O, ja?' maar je hoort ze denken: 'en dat is toch wel iemand, waar je normaal mee kan praten. ...'

Ook filmster

Overigens, Mary filmt wel degelijk. Maar omdat iedereen haar kent als secretaresse van de NOVA wordt automatisch aangenomen dat ze zelf niet filmt. Dat bleek toen ze onlangs een van haar films, over haar favoriete zeilhobby, draaide buiten haar eigen kringetje en een aanwezig NOVA-lid verbaasd opmerkte: 'Verrek, die meid filmt zelf ook nog.'

Je kunt je afvragen of de NOVA die tijdrovende en individueel gerichte service aan niet-leden moet geven. Wie zich verdiept in het grote stuk goodwill, dat op deze manier voor de amateurfilmerij wordt gekweekt, die zal de vraag met ja moeten beantwoorden. De NOVA heeft zich op het standpunt gesteld, dat zij de centrale overkoepelende organisatie voor alle Nederlandse amateurfilmers wil zijn en dan is deze dienstverlening waarschijnlijk de beste public relations, die je voor de NOVA kunt maken.

Film ANWB. . .

Boeiend blijft voor Mary de verschillen in benadering bij al die telefoongesprekken en de ideeën, die mensen zich van het NOVA-secretariaat gevormd hebben, voor ze gaan bellen. Die variëren van 'een huisvrouw', die het erbij doet tot een soort 'ANWB voor filmers.' De

laatste categorie zal dan ook stevast vragen: 'Kunt u mij even verbinden met de technische dienst?' Opmerkelijk is het verschil in benadering tussen individuele leden en clubleden. Onder de laatsten zijn er die het secretariaat niet als centrum van hun eigen vereniging beschouwen, maar als een soort instituut, dat aangenomen is om perfect te reageren op alle verlangens. Niet zelden wordt Mary het slachtoffer van een onredelijke scheldpartij als men vindt, dat iemand in het bestuur van de NOVA iets niet goed gedaan heeft.

NOVA-winkel

Een voorbeeld is het hartige commentaar, dat Mary te horen krijgt, als ze bij een bestelling in de NOVA-winkel aankondigt, dat ze eerst een accept-girokaart stuurt, alvorens de goederen af te zenden. Maar waarschijnlijk weten onze geachte leden niet, dat onder het oude systeem ruim 20% van de bestellingen niet of met zeer veel moeite betaald werden. De individuele leden blijken over het algemeen heel tevreden met de service, die ze krijgen en dat geldt zeker ook voor de niet-leden, maar die hebben er dan ook niet voor betaald.

Alles tegelijk

Niet onvermeld mogen die nieuwe leden blijven, die na één of twee keer Filmbeeld gekregen te hebben, opbellen en zeggen: 'Ik zie, dat u in de NOVA-winkel handschoenen en cells te koop hebt. Ach, weet u wat, stuurt u me alles maar. ...'

Vaak wordt natuurlijk de vraag gesteld welke camera of projector men het best kan kopen. In principe zal door Mary geen speciaal merk genoemd worden. Ze probeert uit te vinden, wat men ermee wil gaan doen en geeft dan advies over het type. Meestal heeft de vrager toch al wel voor zichzelf de keuze bepaald en zoekt hij alleen nog maar een bevestiging.

Desillusies

Het is ook Mary's ervaring, dat aan aspirant-kopers in de winkel al gauw een dure en dus complexe camera wordt verkocht, die voor een beginnening moeilijk te bedienen is. Dat geldt in het bijzonder voor geluidscamera's, waarvan de hantering nog steeds te gemakkelijk wordt voorgesteld. En dan komen de desillusies en de telefoontjes.

Het is begrijpelijk, dat de problemen waarin de NOVA het laatste jaar terecht is gekomen, Mary niet onberoerd hebben gelaten. De NOVA is een heel groot stuk van haar leven geworden en ze is er zo sterk bij betrokken geraakt, dat het moeilijk voor haar wordt om niet emotioneel te reageren, wanneer haar onvoldoende verwijten worden gemaakt.

Ik dacht dat we er met elkaar voor moeten zorgen, dat Mary het plezier in haar werk niet wordt ontnomen. Wij zijn haar met z'n allen enige dank verschuldigd voor alles, wat ze extra voor ons heeft gedaan. En we willen haar nog heel lang bij ons houden.